

**VRIENDEN VAN
HEVERLEEBOS EN
MEERDAALWOUD vzw**

Meerjarennota 2017-2021

In het kader van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2015

Departement Leefmilieu, Natuur & Energie

30 juni 2016

1. INHOUDSTAFEL MEERJARENNOTA

1. Inhoudstafel	<u>p.1</u>
2. Totstandkoming meerjarennota	<u>p.2</u>
3. Visie, Missie en waarden	<u>p.2</u>
4. Beschrijving van de organisatie	<u>p.3</u>
4.1. Historiek, werking, verwezenlijkingen	<u>p.3</u>
4.2. Interne organisatie	<u>p.7</u>
4.3. VHM in cijfers	<u>p.9</u>
5. Doelstellingen	<u>p.10</u>
5.1. Doelstelling 1 (SD1)	<u>p.10</u>
5.2. Doelstelling 2 (SD2)	<u>p.11</u>
5.3. Doelstelling 3 (SD3)	<u>p.11</u>

2. Totstandkoming meerjarennota

De bevraging rond de toekomstplannen van VHM kreeg een prominente plaats op de agenda van de Algemene Vergadering (AV) van 11 april 2015. De AV gaf opdracht aan 2 bestuursleden en één statutair lid een beleidsplan uit te werken op basis van een brede bevraging. Deze ad hoc werkgroep werkte een eerste versie van missie, visie en doelstellingen uit en vergaderde achtereenvolgens met elk van de 5 actieve werkgroepen van VHM voor input.

De externe bevraging gebeurt binnen VHM op structurele basis. Zo krijgen de leerkrachten die met hun klasje deelnemen aan het educatief project systematische een evaluatieformulier mee met uitnodiging voor suggesties. Ook op de rapporten van natuurwandelingen wordt feedback gevraagd. VHM zit ook regelmatig samen met de Dienst Duurzaamheid en de Groendienst van de stad Leuven en met de Dienst Leefmilieu van de provincie. Verder is er regelmatig overleg met de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), het Agentschap voor Natuur en Bos, het Regionaal Landschap Dijleland, Natuurpunt, Natuurpunt CVN en andere partners.

Het ontwerp meerjarenplan kreeg de goedkeuring van de AV op haar vergadering van 26.10.2015. De AV gaf opdracht aan de raad van bestuur (RvB) het proces verder te begeleiden.

3. Visie, Missie en Waarden

3.1. Visie

Wij zetten ons in voor natuur- en landschapsontwikkeling en een gezond leefmilieu in de brede regio Leuven. Zo dragen wij bij tot klimaatbeheersing en geven wij een sterke impuls aan biodiversiteit, natuurbeleving en de ecologische ontwikkeling van de streek.

3.2. Missie

3.2.1. Natuur- en landschapsbeheer

Ecologische ontwikkeling van natuur en landschap in specifiek daartoe voorbehouden gebieden.

3.2.2. Natuur- en milieubeleid

Aandacht aanscherpen/opeisen voor biodiversiteit, klimaatproblematiek, erfgoed en ruimtelijke ordening in beleidsprocessen.

3.2.3. Natuurbeleving

Draagvlakverbreding voor natuurbehoud ook in de stedelijke omgeving door eigen publicaties en een breed aanbod aan natuur en leefmilieu gerelateerde activiteiten.

3.2.4. Natuureducatie

Overdracht van kennis en nieuwste inzichten in natuur, leefmilieu en landschap en hun onderlinge relaties.

4. Beschrijving van de vereniging

Binnen de milieubeweging mag VHM zeker tot één van de voorlopers gerekend worden. Van een prille protestbeweging is VHM in de loop van haar 47 jarig bestaan tot **een brede milieuvereniging** uitgegroeid.

4.1. Wie zijn wij? Historiek, werking en verwezenlijkingen

4.1.1. Bescherming bossen en landschappen

Aanleiding tot het ontstaan van VHM, officieel opgericht als VZW in 1969, waren de talrijke **bedreigingen voor onze laatste grote bosgebieden** in Vlaanderen: inkrimping door verkavelingen aan de randen en plannen voor allerhande infrastructuurwerken in bossen. Bossen waren in die tijd de zwakste schakel: ze waren van allen en dus van niemand. Om het tij te keren ontplooide VHM, naast betogingen, een brede strategie van bewustmaking: een nationale natuurbeschermingsdag in Meerdaalwoud (1971), opstart van een werkgroep natuurgidsen (1973), de oprichting van een natuurfonds om zelf bedreigde natuur aan te kopen (1976), een succesvolle tentoonstelling: “Een bos voor de mensen”(1979), een eindrapport en volledig compendium voor een “Natuurpark Dijleland”, voorstelling “Natuurpark Dijleland “(1984).

Wij boekten succes: Heverleebos en Meerdaalwoud worden geklasseerd als landschap in 1971. Het tracé van de E40, gepland dwars door Heverleebos, wordt naar de rand van het bos verlegd . VHM kan achtereenvolgens plannen voor het aanleggen van snelwegafritten, van een motel, van een wetenschapspark en een militair oefenterrein in bosgebied met succes aanvechten. Ook de heropening van de springputten in Meerdaalwoud en de aanleg van een tracé van de ring rond Leuven door Heverleebos en van een waterzuiveringsstation in ons natuureservaat worden met succes geweerd. Tenslotte bekomen wij de klassering als landschap van het Kouterbos en omgeving aan het Zoet Water in Oud Heverlee .

Verder op het palmares van VHM: haar studiewerk en actie voor de stichting van een “Natuurpark Dijleland” resulteert in de oprichting van **een eerste Regionaal Landschap**: RL Dijleland.

4.1.2. Natuureservaat de Doode Bemde (DB)

Vanaf 1981 start VHM met de aankoop en het beheer van percelen in de natte valleigronden van de Dijle stroomopwaarts van Leuven, aanvankelijk met eigen middelen en uitsluitend met vrijwilligers, later in samenwerking met Natuurpunt. Pas in 1997 komt er een professionele terreinploeg gesubsidieerd door de provincie Vlaams-Brabant.

Resultaat: Anno 2016 vormt de Doode Bemde een aaneengesloten natuurgebied van ongeveer 285 ha en is ze niet alleen **één van de grootste maar ook van de drukst bezochte reservaten** in Vlaams-Brabant (9 km wandelpaden en 40.000 tot 70.000 bezoekers per jaar).

Een wellicht nog grotere verdienste: **VHM roept een halt toe aan** het bestrijden van overstromingen met de **rechttekening van onbevaarbare waterlopen** en de aanleg van betonnen wacht- en spaarbekkens in valleigebieden, destijds het gangbare overheidsbeleid. Het DB beheerteam heeft hiervoor een verbeterd strijd geleverd die nadien veel andere natuurgebieden ten goede is gekomen. **Resultaat: de Doode Bemde werd één van de eerste natuurlijke overstromingsgebieden in Vlaanderen en de Dijle stroomt door een natuurlijk meanderende bedding van aan de taalgrens tot in Leuven.** Hierdoor leven Leuvenaars nu op droge voeten. Voor dit resultaat werd aan conservator Piet De Becker de prestigieuze Artois-Latourprijs toegekend.

De aantrekkingskracht van de “Doode Bemde” blijft ook een **krachtig impuls geven aan de economische streekontwikkeling** met de recente vestiging van drie B&B’s en verschillende restaurants en drankgelegenheden in de buurt van het reservaat.

Sociaal: VHM neemt regelmatig mensen met werkstraf in haar terreinploeg op en organiseert educatief beheer voor talrijke klasjes en werkdagen met diverse groepen o.a. bedrijven. Voor een eerste maaibeurt en de nabegrazing van minder gevoelige percelen werkt VHM samen met een netwerk van vijf boeren uit de omgeving.

4.1.3. Beleidsondersteuning en -beïnvloeding - Klimaat

VHM heeft altijd beleidsondersteuning tot haar kerntaken gerekend. Zo stichtte VHM “Groencomité Heverlee” later omgevormd tot MAR Leuven en gaf **adviezen** bij de opstelling van het gemeentelijk natuurontwikkelingsplan (GNOP), bij de Structuurvisie Leuven, bij de structuurvisie Meerdaal-Dijlevallei, bij het ontwerp- en definitief structuurplan van Leuven en van Wavre-Perwez. VHM zetelt in de milieuadviesraden (MARs) en/of Gemeentelijke Commissies Ruimtelijke Ordening (GECORO’s) in haar werkgebied. Deze opdrachten en talrijke tussenkomsten in het domein van ruimtelijke ordening zijn de verantwoordelijkheid van een **aparte werkgroep, WG Dijleland**, waaraan ook Natuurpunt afdelingen uit ons werkingsgebied meewerken. Zo konden wij, soms in samenwerking met lokale actiegroepen, **het pleit winnen voor meer groene ruimte in grote bouwprojecten, behoud van erfgoed en bescherming van stadstuinen** in de Leuvense binnenstad. Met de publicatie: “Natuur in Leuven” (2014), gesteund door de provincie Vlaams-Brabant, bereiken wij mee **een omslag naar ecologisch berm- en parkbeheer in het Leuvense**. Met verdere steun van de provincie

ontwikkelt VHM in 2014 de webtool “Biodiversiteitstoets.be” die een meer ecologische aanpak van ruimtelijke ingrepen ondersteunt.

VHM engageert zich ook **actief in de klimaatdoelstellingen** van de gemeenten in haar werkgebied en van de provincie. Als lid van Leuven klimaatneutraal 2030 vzw, trok VHM de themagroep “Natuur”, bezielt ze één van de “werven” van de vzw, maakt ze deel uit van de raad van experts en zit ze het Directiecomité voor. VHM is ook één van de klimaatpioniers van de provincie Vlaams-Brabant. Verder organiseren wij jaarlijks een lezing rond het onderwerp transitie/klimaat en wordt in elk nummer van ons driemaandelijks ledentijdschrift “Tijdingen” één klimaattopic behandeld.

4.1.4. Educatie

Waar haalde VHM de kaas? Onmiddellijk na haar stichting start de vereniging met **studiereizen en een uitwisseling van bosklassen met het Instituut Voor Natuurbescherming (IVN)** in Nederland en **colloquia en studiedagen** met binnen- en buitenlandse sprekers rond natuurbehoud en ruimtelijke ordening.

Volgen, In samenwerking met CVN, **tweejaarlijks cursussen natuurgids, aanvankelijk uitsluitend met eigen docenten**, een educatieve **bibliotheek**, educatieve winterconferenties (6 per jaar-gemiddeld 80-100 deelnemers) publicaties van thematische jaarboeken waaronder “Miradal”, educatieve wandelbrochures voor de parken in het Leuvense, de uitgave en verspreiding van **wandelkaarten**, een natuurleerpad en bosklassen in “De kluis” in Sint-Joris-Weert, **natuurwandelingen voor leerkrachten** met begeleidende brochures, **planteninventarisaties** in de holle wegen van de Dijlevallei en in de Doode Bemde en jaarlijks 100 tot 150 **natuurwandelingen voor het grote publiek** (op aanvraag en eigen programmering) **en voor schoolkinderen** (o.a. tijdens Week van het Bos). Tenslotte is er het sinds 1983 **jaarlijks georganiseerd interactief educatief project** voor kleuters en lagere schoolkinderen dat telkens tot 120 klasjes (maximum capaciteit) aantrekt en op vrije schooldagen **opengesteld** wordt **voor kansengroepen en senioren**.

4.1.5. Wie zijn wij? Ons netwerk

De provincie Vlaams-Brabant geeft een structurele subsidie voor het beheer en de inrichting van de Doode Bemde en steunt ook “bijzondere natuurbeschermingsprojecten”(vb. het verwijderen van weekendhuisjes in de DB, heraanleg hoogstamboomgaard, verbetering knuppelpad in de DB) en ons educatief project. Ook de **gemeenten Leuven, Oud-Heverlee en Huldenberg** kennen een jaarlijkse subsidie toe.

Wij werken samen **met Natuurpunt** Beheer voor de formaliteiten rond de aankoop van percelen in de Doode Bemde en hun erkenning als natuurreservaat. Ook met NP Leuven is er een goede samenwerking (Open Monumentendag, Big Jump, cursussen, ruimtelijke ordening(RO) in Leuven).

VHM is lid van de Algemene Vergadering van het **Regionaal Landschap Dijleland**, samen met

Natuurpunt CVN onze partner voor de organisatie van een reeks van 6 voordracht- en discussieavonden tijdens de wintermaanden.

Omdat de natuur niet stopt aan de taalgrens werken wij samen met “Les Amis du Parc de la Dyle” en de Vrienden van Zoniën (o.a. maandelijks gezamenlijke natuurexploratie van de Dijle, zijn beken en bijrivieren ook over de taalgrens) en zetelen wij in de raad van bestuur van het (intergewestelijk) Verbond voor Natuurbescherming. Verder worden werkdagen uitgewisseld met “Les Amis de la Fagne”.

VHM is een **vaste partner voor CVN (nu Natuurpunt CVN)** voor de organisatie van cursussen natuurgids en het aanleveren van docenten. Samen hebben wij ruim 400 natuurgidsen opgeleid die tot ver buiten ons werkingsgebied actief zijn.

Nog te vermelden: **wij zetelen in de GECORO en/of MAR van de gemeenten Leuven, Herent, Oud-Heverlee, Bertem en Huldenberg** en werken mee aan hun initiatieven (o.a. herbicidenvrij beheer publieke ruimte, afvalsortering op Wereldfeest, boskuis in Heverleebos en -een titanisch werk- zwerfvuil opruimen in en langs de Dijle in de Doode Bemde (7 km!!), Dijlefeesten etc. en geven beleidsadviezen ook op provinciaal en gewestelijk niveau.

VHM is ook lid van de Culturele Raad van Leuven, deelraad Erfgoed.

Vergeten wij niet **het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)**, onze partner voor de Week van het Bos, die onze visie deelt om samen in de Dijlevallei stroomopwaarts van Leuven tot aan de taalgrens een aaneengesloten natuurgebied uit te bouwen. Daarbij betrokken zijn ook de **Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)** en de **Vlaamse Landmaatschappij (VLM)**. VHM is ook lid van **Bosgroep Dijle-Geteland**.

Wij werken samen met een **netwerk van 5 boeren** voor de nabegrazing van een aantal percelen in de Doode Bemde.

Tenslotte schuilen wij graag onder de gezamenlijke koepel voor regionale natuurverenigingen, **Bond Beter Leefmilieu (BBL)**.

Voor fondsenwerving zoeken wij sponsors en donatoren en organiseren wij jaarlijks samen met een ploeg van 50 vrijwilligers een Kaas- en Spaghettiaavond met film- en fotoprojectie die ruim 750 deelnemers aantrekt.

4.1.6. Wie zijn wij? Communicatie en Publicaties

Ons ledencontactblad “Tijdingen” verschijnt driemaandelijks. Het brengt, naast de activiteitenkalender, actualiteit over de reservaatwerking, klimaatacties etc. en een educatieve katern voor schoolkinderen.

Wij publiceren ook jaarboeken rond natuurstudie of biotopen o.a. “De Dijlevallei”, “Miradal”, “Natuur in de Stad” e.a.

Daarnaast beheren wij een actieve **website** “www.vhm.be” en een veel bezochte **facebookpagina** “Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud” met bijna 1.000 volgers.

4.2. Wie zijn wij? Interne Organisatie

Adres: Infocentrum VHM, Waversebaan 66, 3001 Heverlee.

Tel. 016/23.05.58

E-mail: infocentrum@vhm.be

Website: www.vhm.be.

facebook: www.facebook.com/doodebemde

VHM werd erkend als regionale organisatie voor Volksontwikkeling in 1976 en krijgt in 1984 twee full time DAC’ers toegekend. Jammer genoeg zijn beide mandaten, ressorterend onder cultuur, uitdovend: één einde dit jaar, het tweede binnen 12 jaar.

In 1998 volgde de erkenning volgens het MINA decreet.

4.2.1. Beslissingsstructuur

Algemene Vergadering

Vergadert 2 maal per jaar

Raad van Bestuur / Dagelijks Bestuur

Vergadert maandelijks

Werkgroepen (vrijwilligers) en Secretariaat

Administratie	Doode Bemde	Natuurgidsen	Educatie	Dijleland
maandelijks	zo vaak als nodig	maandelijks	2-maandelijks	2-maandelijks
secretariaat + voorzitter+secretaris+ ad hoc vrijwilligers voor informatica, financieën, website, etc.): Administratie Communicatie	Conservator en beheerteam Aankoop terreinen en materiaal Beheersplannen en opvolging ervan Aansturing terreinploeg en vrijwilligers Educatief beheer met scholen	Activiteitenkalender Vorbereiding natuurwandelingen Inventarisatie van biotopen Programmatie “Warme winteravonden” (voordrachten) Opleiding en bijscholing natuurgidsen	Jaarlijks educatief project: concept, en lespakket voor leerkrachten (brochure +CD) Educatieve bijdragen voor contactblad “Tijdingen”	Opvolging beleid RO in Dijleland Milieu Klimaat Natuur in de Stad

4.2.2. Secretariaat en Vrijwilligers - Taakverdeling

Het VHM secretariaat telt 4 personeelsleden: 2 FT met DAC statuut, toegekend onder cultuur met uitdovend statuut, één 0,5 FT kracht gesubsidieerd door LNE, en 1 bediende onder VIA (6 uur).

Een FT met DAC statuut bereikt pensioenleeftijd op 31 december 2016, de datum waarop ook het mandaat vervalt. Zij verzorgt de algemene administratie: beheren van bibliotheek (natuur- en milieublicaties) en uitleningen, beheer documenten, verzending agenda en verslagen bestuur en werkgroepen, inboeken klasjes + kansengroepen voor educatief project,(+/- 120), oplijsten/zoeken van natuurgidsen voor educatief project, bosklassen en natuurexploraties op aanvraag (>200); inboeken uitgaven en inkomsten, loonadministratie ook voor de terreinploeg.

Een 0,5 FT gesubsidieerd door LNE, verantwoordelijk voor communicatie: compilatie inhoud en lay-out tijdschrift, liaison met webmaster en facebook beheerders (vrijwilligers), subsidiedossiers, agenda VHM (> 50 natuurwandelingen en andere activiteiten voor eigen programmatie). Hij neemt nu al, in de mate van het mogelijke, taken over van DAC'er 1 die in pre-pensioenfase is.

Een tweede FT met DAC statuut (einde mandaat: 2028 of bij vertrek): verantwoordelijk voor logistiek en creatieve uitwerking educatieve projecten. Hij beheert de inventaris en uitleendienst van opgezette dieren (VHM is enige gemachtigde in Vlaams-Brabant om beschermde diersoorten, meestal verkeersslachtoffers, te laten opzetten voor educatieve doeleinden). Hij verzorgt ook de logistiek: klaarzetten vergaderzaal + projectie voor vergaderingen en voordrachtavonden; stand + exhibits bij deelname aan eigen extra muros evenementen en externe activiteiten zoals Leuven Autovrij, Big Jump, Dijlefeesten, Open Monumentendag en andere (minimum 5 per jaar). Hij zoekt vrijwilligers voor bemanning van stand. Hij zet op strategische plaatsen in de streek reclameborden voor ons fondsenwervingsevenement: Kaas- en Spaghettiaavond. Hij timmert, samen met klasjes, nestkastjes en ontwerpt en plaatst ook insectenhôtels in gemeenten in ons werkingsgebied. Zijn voornaamste taak is echter het uitwerken van het thema van ons jaarlijks educatief project, geconcipieerd door de werkgroep educatie, tot een educatieve "happening" voor kleuters en lagere schoolkinderen. Eén klaslokaal wordt volledig tot een biotoop omgebouwd (vb: de waterkant met vijver en rondzwemmende eendjes, Leven in en rond de knotwilg, Dieren die samenleven, Hoe dieren overwinteren, Onze uilen, etc.), waarbij kinderen in een rollenspel betrokken worden. Daarnaast zorgt hij voor een film als inleiding en interactieve werkvormen, aangepast aan het niveau van de kinderen, om de beleefde en geleerde stof te verwerken.

Onze "VIA" medewerker (6 uur/week) tenslotte houdt het ledenbestand bij, verzorgt bulk e-mailings, en verdeelt mailings in pakketten, rond te dragen door vrijwilligers.

VHM is fier op de inzet en talenten van haar medewerkers.

De professionele terreinploeg voor de Doode Bemde: bestaat uit 2.5 FT medewerkers. Samen met een gemotiveerd team van vrijwilligers zorgen zij voor de uitvoering van de beheerplannen voor de Doode Bemde. Zij worden aangestuurd door de conservator en zijn werkgroep. Zij nemen delinquenten met werkstraf in hun team op en begeleiden terreinbeheer voor bedrijven, werkkampen voor jeugdverenigingen, zomerkamp voor diverse vrijwilligers en talrijke klasjes (lagere en middelbare school) bij educatief terreinbeheer, dit laatste mee onder begeleiding van een natuurgids. Omwille van de zware fysieke belasting van het dagdagelijks terreinwerk heeft de ploeg vaak met langdurig ziekteverlet af te rekenen.

VHM huurt de loods van een voormalige fabriek als uitvalsbasis voor de werkers en hun materiaal en het onthaal van klasjes, werkkampen enz.

VHM kan rekenen op de actieve, regelmatige inzet van meer dan 80 vrijwilligers voor de werking van hun bestuur en de 5 werkgroepen, occasionele helpers bij fondsenwerving activiteiten niet meegerekend. De werkgroepen hebben elk een voorzitter en secretaris die zorgt voor verslaggeving.

4.3. VHM in cijfers

Einde 2015 telde VHM 846 betalende leden, samen 1223 individuele gezinsleden, en bovendien 118 betalende klaslidmaatschappen (+/- 2360 leerkrachten en kinderen). Samen dus 964 betalende lidmaatschappen, net niet genoeg om voor de categorie "Regionale Vereniging type 2" te kwalificeren, tenzij ons totaal ledenbereik (samen ongeveer 3583 individuen) in aanmerking kan genomen worden. Bovendien werken we verder aan ledenwerving. Qua activiteitenmodules denken wij nochtans ruim aan de vereisten voor die categorie te voldoen. Onze leden zijn gespreid over gans de provincie Vlaams-Brabant met zwaartepunt evenwel in Leuven en Oud-Heverlee.

Tien aaneengesloten gemeenten waar wij werkzaam zijn:

Gemeente	Aantal inwoners	Leden VHM	% per 1000 inwoners
Leuven	99.075	589	5,95
Oud Heverlee	10.955	263	24,01
Bertem	9.790	52	5,31
Huldenberg	9.734	51	5,24
Lubbeek	14.198	59	4,16
Bierbeek	9.955	49	4,92
Herent	21.221	71	3,35
Boutersem	8.134	19	2,34
Holsbeek	9.933	17	1,71
Rotselaar	16.445	15	0,91

5. Doelstellingen

5.1. Strategische doelstellingen

SD1	Wij dijken het verlies aan biodiversiteit in de zuidelijke Dijlevallei in en laten mensen meewerken aan- en genieten van onverstoorde natuurlijke landschappen.
SD2	Wij vragen/eisen/ondersteunen zorg voor milieu, erfgoed, klimaatdoelstellingen en goede ruimtelijke ordening.
SD3	Wij vormen milieupioniers en nemen een ruim publiek mee op de lange weg naar een duurzame maatschappij waar natuur en milieu centraal staan.

5.2. Operationele doelstellingen

Strategische Doelstelling 1: Wij dijken het verlies aan biodiversiteit in de zuidelijke Dijlevallei in en laten mensen meewerken aan en genieten van onverstoorde natuurlijke landschappen.

Nr	Operationele doelstelling	Streefwaarde
OD 1-1	Samen met onmisbare partners (zie 4.1.5. p.5) werken wij een netwerk van robuuste natuur en natuurverbindingen uit om van de Dijlevallei, van de taalgrens tot Leuven, een aaneengesloten natuurgebied te maken.	Afgestemde strategie en synergetische aanpak
OD 1-2	Verdere uitbouw reservaat DB van 285 ha naar uiteindelijk objectief: 450 ha binnen vastgelegde perimeter. (cfr SD1-OD1)	+/-5 ha per jaar volgens kansen op terrein
OD1-3	Wij voeren een aangepast en geïntegreerd natuur-, water- en landschapsbeheer zoals beschreven in het goedgekeurd beheerplan en dat rekening houdt met de instandhoudingsdoelstellingen in het kader van het Natura 2000 netwerk.	Behoud/verhoging biodiversiteit (opgevolgd door inventarisatie van graslanden om de 2 jaar)
OD1-4	Het verder optimaliseren van een geïntegreerd oppervlaktewaterbeheer met maximale spreiding over de volledige vallei van de Dijle tussen Leuven en de taalgrens blijft een topprioriteit	Het overleven van een biodivers en ecologisch kwaliteitsvol alluviaal vallei-ecosysteem op lange termijn garanderen. De Leuvenaars houden ook bij stortbuien droge voeten.
OD1-5	Wij schakelen vrijwilligers (ook niet-leden), scholen jeugdverenigingen en lokale boeren in voor terreinbeheer, met ondersteuning door professionele terreinploeg en natuurgidsen.	Draagvlakverbreding Bereiken doelstellingen beheerplannen > 200 vrijwilligersdagen per jaar
OD1-6	Buiten uitgestrekte verstoringsvrije stiltezones, waarborgen wij maximale toegankelijkheid voor natuurbeleving en zachte recreatie met de expliciete klemtoon op het maximaal realiseren van natuurwaarden in een dichtbevolkte regio.	Bijdrage tot recreatieve en natuureducatieve infrastructuur- tussen 40.000 en 70.000 bezoekers per jaar (teller)

OD1-7	Fondsenwerving	Co-financiering aankoop en beheer reservaat
--------------	----------------	---

Strategische Doelstelling 2: Wij vragen/eisen/ondersteunen zorg voor milieu, erfgoed, klimaatdoelstellingen en goede ruimtelijke ordening.

Nr	Operationele doelstelling	Streefwaarde
OD2-1	Waarden zoals biodiversiteit, erfgoed, klimaatbuffering en open ruimte zijn nog aanwezig in de Dijlevallei, ook buiten de reservaten. Wij vragen aandacht bij diverse actoren voor deze waarden. Wij zetten de professionele expertise van onze vrijwilligers in diverse domeinen in voor deelname aan/impact op beleidsprocessen zodat deze waarden worden meegenomen in het beleid.	Een natuurvriendelijker beleid – VHM actief in >10 gewestelijke, provinciale en gemeentelijke adviesraden en overlegorganen
OD2-2	Wij ondersteunen en geven mee vorm aan door gemeenten en partners genomen milieu- en socio-culturele initiatieven.	Participatie in RO-klimaat- en groenbeleid
OD2-3	Met onderzoek en relevante publicaties, activiteiten of projecten onderbouwen wij onze eigen strategie en ondersteunen die van het beleid. Vb: publicatie: “Groen in Leuven” of online zetten van een webtool voor “Biodiversiteitstoets bij Ruimtelijke Ontwikkelingen” (www.biodiversiteitstoets.be).	Project/publicatie met impact op beleid 4 maal per jaar vormende en informatieve bijdragen in contactblad
OD2-4	Wij volgen de ruimtelijke ordening op in ons werkingsgebied en komen tussen wanneer de waarden vermeld onder SD2-OD1 in het gedrang komen	Soms succes - altijd impact op langere termijn

Strategische Doelstelling 3: Wij vormen milieupioniers en nemen een ruim publiek mee op de lange weg naar een duurzame maatschappij waar natuur en milieu centraal staan.

Nr	Operationele doelstelling	Streefwaarde
OD3-1	Wij leiden voortrekkers (natuurgidsen) voor morgen op	1 cursus per jaar
OD3-2	Wij laten hen niet los, zorgen voor bijscholing en inschakeling in natuureducatie van schoolgaande jeugd en breed publiek	Pool van inzetbare natuurgidsen om grote vraag te beantwoorden
OD3-3	Wij werken jaarlijks een boeiend educatief project uit voor de wintermaanden waarbij kinderen van kleuterklasjes en lager onderwijs, elk op hun niveau, binnengeleid worden en gaan deel uitmaken van een biotoop uit de natuur. Daarna verwerken ze de beleefde ervaringen met speelse, interactieve werkvormen. Leerkrachten krijgen een begeleidende CD-rom en brochure.	Wij maken kinderen warm voor de natuur en het milieu en ondersteunen leerkrachten. Afhankelijk van beschikbaarheid van lokalen: 100 tot 120 klasjes per jaar
OD3-4	Op niet-schooldagen laten wij ook groepen senioren en mensen met beperking van een aangepaste versie van dit project (met taart en koffie) genieten.	Variabel +/- 5 groepen. Wij brengen een beetje vreugde voor mensen bij wie de belevingswereld sterk beperkt is
OD3-5	Nature is cool! Dat ontdekken schoolkinderen op onze gegidste wandelingen, bosklassen en werkkampen.	+/- 50 gidsbeurten, bosklassen, werkkampen

OD3-6	Wij openen de ogen van een breed publiek voor de onvervangbare waarde van de natuur en erfgoed ook in de stedelijke omgeving.	> 50 natuurexploraties per jaar voor groot publiek
OD3-7	Wij betrekken ook anderstaligen/allochtonen bij onze werking.	2-3 activiteiten per jaar
OD3-8	Wij zorgen voor overdracht van kennis en nieuwste inzichten in natuur, leefmilieu en landschap en hun onderlinge relatie door aangepaste publiekswerking en communicatie.	Van kennen naar houden van naar inzet
OD3-9	Wij houden een voor iedereen toegankelijk infocentrum met educatieve bibliotheek open.	Toegang tot informatie
OD3-10.	Wij willen nog meer mensen bij onze activiteiten betrekken door ledenwerving.	Deelname aan 2 tot 4 grote publieksactiviteiten